

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (třetího senátu)

13. října 2022 *

„Řízení o předběžné otázce – Směrnice 86/653/EHS – Článek 7 odst. 1 písm. b) –
Nezávislí obchodní zástupci – Obchod uzavřený s třetí osobou, kterou obchodní zástupce dříve
získal jako zákazníka – Odměna – Kogentní nebo dispozitivní povaha nároku obchodního
zástupce na provizi“

Ve věci C-64/21,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná
rozhodnutím Sądu Najwyższego (Nejvyšší soud, Polsko) ze dne 17. září 2020, došlým Soudnímu
dvoru dne 2. února 2021, v řízení

Rigall Arteria Management sp. z o.o. sp.k.

proti

Bank Handlowy w Warszawie S. A.,

SOUDNÍ DVŮR (třetí senát),

ve složení K. Jürimäe (zpravodajka), předsedkyně senátu, N. Jääskinen, M. Safjan, N. Piçarra
a M. Gavalec, soudci,

generální advokátka: T. Ćapeta,

vedoucí soudní kanceláře: M. Siekierzyńska, radová,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 23. března 2022,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za Rigall Arteria Management sp. z o.o. sp.k. M. Skryckim, advokatem, a A. Springerem, radcą prawnym,
- za Bank Handlowy w Warszawie S. A. G. Pietrasem a M. Rzepkou, advokaci,
- za polskou vládu B. Majczynou a S. Żyrek, jako zmocněnci,
- za německou vládu J. Möllerem, U. Bartlem, J. Heitzem a M. Hellmannem, jako zmocněnci,

* Jednací jazyk: polština.

– za italskou vládu G. Palmieri, jako zmocněnkyní, ve spolupráci s P. Pucciariellem, avvocato dello Stato,

– za Evropskou komisi L. Armati, S. L. Kalédou a B. Sasinowska, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generální advokátky na jednání konaném dne 9. června 2022,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 7 odst. 1 písm. b) směrnice Rady 86/653/EHS ze dne 18. prosince 1986 o koordinaci právní úpravy členských států týkající se nezávislých obchodních zástupců (Úř. věst. 1986, L 382, s. 17; Zvl. vyd. 06/01, s. 177).
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi společnostmi Rigall Arteria Management sp. z o.o. sp.k. a Bank Handlowy w Warszawie S. A. (dále jen „společnost Bank Handlowy“) týkajícího se poskytnutí údajů nezbytných k tomu, aby prvně uvedené společnosti bylo umožněno určit částku provize, která jí náleží v souvislosti se smlouvami, které společnost Bank Handlowy uzavřela se zákazníky, kteří byli dříve získáni prostřednictvím společnosti Rigall Arteria Management.

Právní rámec

Unijní právo

- 3 Druhý a třetí bod odůvodnění směrnice 86/653 znějí následovně:

„vzhledem k tomu, že rozdíly vnitrostátních právních předpisů v oblasti obchodního zastoupení značně ovlivňují podmínky hospodářské soutěže a výkon tohoto povolání uvnitř Společenství a poškozují úroveň ochrany obchodních zástupců v jejich vztazích se zmocniteli a bezpečnost obchodů; že tyto rozdíly mimo jiné mohou značně omezovat uzavírání a plnění smluv o obchodním zastoupení mezi zmocnitelem a obchodním zástupcem usazenými v různých členských státech;

vzhledem k tomu, že obchod se zbožím mezi členskými státy má probíhat za podmínek obdobných podmínkám jednotného trhu, což vyžaduje sblížení právních ráďů členských států v míře nezbytné pro řádné fungování společného trhu; že z tohoto ohledu ani sjednocené kolizní normy neodstraňují v oblasti obchodního zastoupení výše uvedené nevýhody, a neumožňují tedy vyhnout se navrhované harmonizaci.“

- 4 Článek 1 odst. 2 této směrnice stanoví:

„Pro účely této směrnice se obchodním zástupcem rozumí osoba, která je jako nezávislý zprostředkovatel trvale pověřena sjednávat prodej a nákup zboží pro jinou osobu (dále jen ‚zmocnitel‘) nebo sjednávat a uzavírat tyto obchody jménem a na účet zmocnitele.“

5 Kapitola III uvedené směrnice je nadepsána „Odměna“. Obsahuje články 6 až 12. Článek 6 uvedené směrnice stanoví:

„1. Nedojde-li mezi stranami k dohodě v této věci, a aniž je dotčeno použití kogentních ustanovení členských států o výši odměny, má obchodní zástupce nárok na odměnu odpovídající zvyklostem platným tam, kde vykonává svou činnost, stanovenou pro zboží tvořící předmět smlouvy o obchodním zastoupení. Neexistují-li takové zvyklosti, má obchodní zástupce nárok na přiměřenou odměnu, která bere v úvahu všechna hlediska týkající se obchodu.

2. Jakákoli část odměny, která se mění podle počtu nebo hodnoty obchodů, se pro účely této směrnice považují za provizi.

3. Články 7 až 12 se nepoužijí, pokud obchodní zástupce není částečně nebo zcela odměňován formou provize.“

6 Článek 7 odst. 1 téže směrnice stanoví:

„1. Obchodní zástupce má nárok na provizi z obchodů uzavřených během trvání smlouvy o obchodním zastoupení,

a) jestliže byl obchod uzavřen v důsledku jeho činnosti
nebo

b) jestliže byl obchod uzavřen s třetí osobou, kterou obchodní zástupce dříve získal jako zákazníka pro obchody stejného druhu.“

7 Článek 10 směrnice 86/653 stanoví:

„1. Provize je splatná, jakmile nastane některá z těchto okolností:

a) zmocnitel splní obchod;

b) zmocnitel měl splnit obchod na základě dohody uzavřené s třetí osobou;

c) třetí osoba splní obchod.

2. Provize se nejpozději stává splatnou, jakmile třetí osoba splní svou část obchodu nebo by ji splnila, pokud by zmocnitel splnil svou část.

3. Provize je zaplácena nejpozději poslední den měsíce následujícího po čtvrtletí, ve kterém se stane splatnou.

4. Od odstavců 2 a 3 se nelze dohodou odchýlit v neprospěch obchodního zástupce.“

8 Článek 11 této směrnice zní takto:

„1. Nárok na provizi může zaniknout, pouze pokud

– je zjištěno, že smlouva mezi třetí osobou a zmocnitelem nebude splněna,

a

– ke splnění nedošlo z důvodů na straně zmocnitele.

2. Provize, kterou obchodní zástupce již získal, bude vrácena, pokud odpovídající nárok zanikl.

3. Od odstavce 1 se nelze dohodou odchýlit v neprospěch obchodního zástupce.“

9 Článek 12 uvedené směrnice stanoví:

„1. Zmocnitel předá obchodnímu zástupci výkaz o dlužné provizi nejpozději poslední den měsíce následujícího po čtvrtletí, ve kterém se stala splatnou. Tento výkaz obsahuje hlavní složky, na základě kterých byla provize vypočítána.

2. Obchodní zástupce je oprávněn požadovat, aby mu byly poskytnuty veškeré údaje, zejména výpis z účetních knih, které má zmocnitel k dispozici a které obchodní zástupce potřebuje k ověření výše provizí, které mu náleží.

3. Od odstavců 1 a 2 se nelze dohodou odchýlit v neprospěch obchodního zástupce.

[...]“

Polské právo

10 Článek 7 odst. 1 směrnice 86/653 byl do polského práva proveden čl. 761 odst. 1 ustawy – Kodeks cywilny (zákon – občanský zákoník) ze dne 23. dubna 1964 (Dz. U. z roku 2019, položka 1145) (dále jen „občanský zákoník“). Toto ustanovení stanoví:

„Obchodní zástupce může požadovat provizi za smlouvy uzavřené během trvání smlouvy o obchodním zastoupení, pokud byly uzavřeny v důsledku jeho činnosti nebo pokud byly uzavřeny se zákazníky, které obchodní zástupce dříve získal pro smlouvy stejného druhu.“

Spor v původním řízení a předběžná otázka

11 Společnosti Rigall Arteria Management a Bank Handlowy byly vázány smlouvami o obchodním zastoupení v období od 1. června 1999 do 30. června 2015. Poslední z těchto smluv měla formu rámcové smlouvy, která byla doplněna specifickými smlouvami o obchodním zastoupení. Smlouvy uzavřené mezi účastnicemi původního řízení se týkaly výkonu činnosti finančního zprostředkování, včetně zprostředkování při výkonu pomocných a propagačních činností souvisejících s používáním a akvizicí kreditních karet, jakož i jiných finančních služeb nabízených společností Bank Handlowy.

12 Tyto smlouvy upřesňovaly způsob odměny obchodního zástupce, a stanovily zejména výpočet této odměny v závislosti na počtu uzavřených smluv. Ve většině případů se jednalo o určitou částku vyplácenou za každou vydanou kreditní kartu nebo za každou kladně vyřízenou žádost o úvěr. Žádná z těchto smluv nedefinovala jinou formu odměny prostřednictvím provize, než je odměna prostřednictvím provize náležející ze smluv uzavřených za přímé účasti obchodního zástupce.

Kromě toho měl obchodní zástupce po skončení smlouvy o obchodním zastoupení nárok na kompenzační plnění, jehož výše byla stanovena ve smlouvě. V této smlouvě bylo rovněž uvedeno, že tato částka pokrývá veškeré vyrovnávací plnění, na které má obchodní zástupce nárok.

- 13 Poté, co společnost Bank Handlowy dne 17. prosince 2014 vypověděla rámcovou smlouvu, ji společnost Rigall Arteria Management požádala o poskytnutí údajů o provizi, která jí náležela za období od 1. června 1999 do 31. ledna 2015. V odpovědi na opakované žádosti společnost Bank Handlowy uvedla, že doposud poskytnuté údaje odpovídají celkové odměně náležející na základě uzavřených smluv o obchodním zastoupení, a že v důsledku toho neexistuje žádný důvod k předání dalších údajů. Společnost Bank Handlowy kromě toho tvrdila, že se na požadované údaje vztahuje bankovní tajemství.
- 14 Na základě tohoto odmítnutí společnost Rigall Arteria Management podala k Sądu Okręgowemu w Warszawie (krajský soud ve Varšavě, Polsko) návrh na zpřístupnění údajů nezbytných pro výpočet výše provize náležející za dobu trvání smlouvy.
- 15 Sąd Okręgowy w Warszawie (krajský soud ve Varšavě) žalobu rozsudkem ze dne 20. června 2016 zamítl s odůvodněním, že prohlášení předložená zmocnitelem po dobu trvání smlouvy o obchodním zastoupení jsou úplná a obchodní zástupce neměl výhrad, co se týče výše provize, kterou vypočítal. Tento soud měl rovněž za to, že ze znění smluv zavazujících strany nevyplývá, že je obchodní zástupce oprávněn požadovat provize ze smluv, které banka uzavřela se subjekty, které obchodní zástupce dříve získal jako zákazníci. Potvrdil rovněž stanovisko společnosti Bank Handlowy, podle něhož část údajů požadovaných obchodním zástupcem podléhá bankovnímu tajemství.
- 16 Sąd Apelacyjny w Warszawie (odvolací soud ve Varšavě, Polsko) odvolání podané společností Rigall Arteria Management zamítl rozsudkem ze dne 28. února 2018. Potvrdil podstatu argumentace soudu prvního stupně. Kromě toho měl za to, že kroky společnosti Rigall Arteria Management jsou odůvodněné pouze v rozsahu, v němž obchodní zástupce může být oprávněn požadovat platbu druhu odměny, ke kterému se vztahují požadované údaje. Odvolací soud měl za to, že taková situace za okolností projednávané věci nenastala.
- 17 Sąd Apelacyjny w Warszawie (odvolací soud ve Varšavě) má za to, že odměna na základě smluv uzavřených se zákazníky, které obchodní zástupce získal dříve v souladu s čl. 761 odst. 1 občanského zákoníku, je založena na dispozitivní právní úpravě. Podle tohoto soudu jak z neexistence odkazu na tuto formu provize v textu smlouvy, tak z jednání stran v průběhu jejího plnění přitom vyplývá, že tyto strany implicitně vyloučily nárok obchodního zástupce na dotčenou provizi.
- 18 Společnost Rigall Arteria Management podala proti rozsudku Sądu Apelacyjnego w Warszawie (odvolací soud ve Varšavě) kasační opravný prostředek k Sądu Najwyższemu (Nejvyšší soud, Polsko), který je v projednávané věci předkládajícím soudem.
- 19 U posledně uvedeného soudu se společnost Rigall Arteria Management dovolávala v rámci důvodů vznesených na podporu svého kasačního opravného prostředku porušení čl. 761 odst. 1 občanského zákoníku, vykládaného ve světle čl. 7 odst. 1 písm. b) směrnice 86/653, jelikož toto ustanovení bylo považováno za dispozitivní. Podle společnosti Rigall Arteria Management nemůže být norma vyplývající z tohoto ustanovení vyloučena smlouvou o obchodním zastoupení

v neprospěch obchodního zástupce. V odpovědi na kasační opravný prostředek společnost Bank Handlowy toto tvrzení zpochybnila, když podpořila zcela dispozitivní povahu čl. 761 odst. 1 občanského zákoníku.

- 20 Sąd Najwyższy (Nejvyšší soud) má pochybnosti o výkladu čl. 7 odst. 1 písm. b) směrnice 86/653. Na jedné straně by znění ustanovení této směrnice mohlo nasvědčovat tomu, že jejich dispozitivní povaha je vyloučena pouze v případě ustanovení, která to vyjadřují výslovně. Na druhé straně cíl uvedeného směrnice, kterým je ochrana obchodního zástupce, naznačuje, že musí být vykládána jako celek způsobem, který brání jakékoli smluvní změně v neprospěch práv přiznaných obchodnímu zástupci.
- 21 Články 7 až 12 též směrnice mimoto zavádějí soudržný a „uzavřený“ systém ustanovení týkajících se odměny obchodního zástupce, který může být zrušen pouze jako celek a nahrazen jiným režimem zavedeným samotnými stranami. Tato ustanovení tak podle něj pouze umožňují nahradit systém provize jiným systémem odměňování obchodního zástupce, a nikoli vyloučit z něj některé zvláštní prvky.
- 22 Závěr, že nárok na provizi podle čl. 7 odst. 1 písm. b) směrnice 86/653 nelze vyloučit nebo změnit v neprospěch obchodního zástupce, je podle uvedeného soudu rovněž přesvědčivý z funkčního hlediska vzhledem k tomu, že obchodní zástupci prakticky nemohou sjednávat smlouvy jednostranně připravené zmocniteli.
- 23 Za těchto okolností se Sąd Najwyższy (Nejvyšší soud) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžnou otázku:

„Musí být čl. 7 odst. 1 písm. b) směrnice [86/653] ve světle jeho znění a účelu vykládán v tom smyslu, že přiznává nezávislému obchodnímu zástupci bezpodmínečný nárok na provizi ze smlouvy uzavřené v době trvání smlouvy o obchodním zastoupení s třetí osobou, kterou obchodní zástupce dříve získal jako zákazníka pro obchody stejného druhu, nebo může být takový nárok smluvně vyloučen?“

K pravomoci Soudního dvora

- 24 Úvodem je třeba uvést, že smlouva, o kterou jde ve věci v původním řízení, se týká prodeje finančních služeb. Tento druh smlouvy přitom nespadá do působnosti směrnice 86/653, která se podle definice pojmu „obchodní zástupce“ uvedené v jejím čl. 1 odst. 2 vztahuje pouze na obchodní zástupce, kteří jsou trvale pověřeni sjednávat nebo sjednávat a uzavírat prodej nebo nákup zboží.
- 25 Z ustálené judikatury však vyplývá, že pokud je cílem vnitrostátních právních předpisů přizpůsobit řešení situací, které jsou čistě vnitřní záležitostí, řešením upraveným unijním právem, zejména za účelem zabránění vzniku diskriminace vlastních státních příslušníků nebo případných narušení hospodářské soutěže nebo také za účelem zajištění jednotného postupu ve srovnatelných situacích, existuje jasný zájem na tom, aby se za účelem zabránění budoucím rozdílným výkladům dostalo ustanovením nebo pojmům převzatým z unijního práva jednotného výkladu bez ohledu na podmínky, za kterých se mají uplatnit (rozsudek ze dne 17. května 2017, ERGO Poist'ovňa, C-48/16, EU:C:2017:377, bod 29 a citovaná judikatura).

- 26 V tomto ohledu z informací poskytnutých předkládajícím soudem v odpověď na žádost Soudního dvora o vysvětlení vyplývá, že polský zákonodárce při provedení směrnice 86/653 do vnitrostátního práva definoval smlouvu o obchodním zastoupení bez odkazu na prodej nebo nákup zboží, čímž vyjádřil svůj úmysl zacházet jednotně se smlouvami o obchodním zastoupení týkajícími se prodeje nebo nákupu zboží a smlouvami o prodeji nebo nákupu služeb.
- 27 Je tudíž třeba konstatovat, že Soudní dvůr má pravomoc rozhodnout o projednávané žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce.

K předběžné otázce

- 28 Podstatou jediné otázky předkládajícího soudu je, zda čl. 7 odst. 1 písm. b) směrnice 86/653 musí být vykládán v tom smyslu, že se nelze smluvně odchýlit od nároku, který toto ustanovení přiznává nezávislému obchodnímu zástupci, pobírat provizi za obchod uzavřený během trvání smlouvy o obchodním zastoupení s třetí osobou, kterou tento obchodní zástupce dříve získal jako zákazníka pro obchody stejného druhu.
- 29 Podle čl. 7 odst. 1 směrnice 86/653 má obchodní zástupce nárok na provizi z obchodů uzavřených během trvání smlouvy o obchodním zastoupení, jestliže byl obchod uzavřen v důsledku jeho činnosti nebo jestliže byl obchod uzavřen s třetí osobou, kterou obchodní zástupce dříve získal jako zákazníka pro obchody stejného druhu.
- 30 Jak uvedla generální advokátka v bodě 45 svého stanoviska, znění tohoto ustanovení nasvědčuje tomu, když používá spojku „nebo“, že unijní normotvůrce zamýšlel navrhnout stranám volbu. Z tohoto znění však nelze dovodit, zda má toto ustanovení dispozitivní povahu, či nikoli.
- 31 Vzhledem k tomu, že kogentní povaha čl. 7 odst. 1 písm. b) směrnice 86/653 není výslovně uvedena v článku 7 této směrnice ani v jejích ostatních ustanoveních, je třeba pro účely jeho výkladu tudíž zohlednit kontext, do něhož spadá, a cíle sledované uvedenou směrnicí. Historie vzniku tohoto ustanovení může rovněž poskytnout informace relevantní pro jeho výklad [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 25. června 2020, A a další (Větrné elektrárny v Aalter a v Nevele), C-24/19, EU:C:2020:503, bod 37].
- 32 Pokud jde nejprve o kontext uvedeného ustanovení, z obecné systematiky směrnice 86/653 vyplývá, že unijní normotvůrce uvedl, kdy není dovoleno se od některého z jejích ustanovení odchýlit. Tak je tomu zvláště v případě čl. 10 odst. 4, čl. 11 odst. 3 nebo také čl. 12 odst. 3 této směrnice 86/653, které se všechny, stejně jako článek 7 uvedené směrnice, nacházejí v kapitole III téže směrnice týkající se odměny obchodního zástupce.
- 33 I když výklad třetího odstavce článku 6 směrnice 86/653 *a contrario* může mimoto naznačovat, že skutečnost, že je obchodnímu zástupci částečně nebo zcela zaplácena provize, má nutně za následek použitelnost článků 7 až 12 této směrnice, z prvního odstavce článku 6 uvedené směrnice nicméně vyplývá, že výše odměny obchodního zástupce závisí především na dohodě stran. Ze systematického výkladu článku 6 směrnice 86/653 tudíž vyplývá, že pokud by unijní normotvůrce zamýšlel odchýlit se od zásady uvedené v prvním odstavci tohoto ustanovení v některém z následujících odstavců, uvedl by to výslovně.

- 34 Pokud jde dále o cíle sledované směrnicí 86/653, je třeba připomenout, že cílem této směrnice je, jak vyplývá z druhého a třetího bodu jejího odůvodnění, ochránit obchodní zástupce v jejich vztazích se zmocniteli, podporovat bezpečnost obchodů a usnadnit obchod se zbožím mezi členskými státy sblížením právních řádů členských států v oblasti obchodního zastoupení (rozsudky ze dne 23. března 2006, *Honyvem Informazioni Commerciali*, C-465/04, EU:C:2006:199, bod 19, a ze dne 16. února 2017, *Agro Foreign Trade & Agency*, C-507/15, EU:C:2017:129, bod 29).
- 35 V tomto ohledu je však třeba uvést, že výklad čl. 7 odst. 1 písm. b) směrnice 86/653, který by mu přiznal kogentní povahu, by nutně nevedl ke zvýšené ochraně obchodních zástupců. Jak vysvětlila generální advokátka v bodě 66 svého stanoviska, nelze totiž vyloučit, že by za takových okolností někteří zmocnitelé kompenzovali náklady na provizi, která nezbytně náleží za obchod uzavřený během trvání smlouvy o obchodním zastoupení s třetí osobou, kterou obchodní zástupce dříve získal jako zákazníka pro obchody stejného druhu, tím, že sníží základní sazbu provize, omezí nebo vyloučí dříve zaplacené náklady nebo jiné složky odměny, či případně upustí od uzavření smluvního vztahu s obchodním zástupcem.
- 36 Konečně je tento výklad podpořen historií vzniku směrnice 86/653. Z návrhu směrnice Rady o koordinaci právní úpravy členských států týkající se (nezávislých) obchodních zástupců (Úř. věst. 1977, C 13, s. 2) totiž vyplývá, že Evropská komise původně navrhla, aby ustanovení, od nichž se strany nemohou odchýlit, byla uvedena v rámci jednoho a téhož článku, a sice článku 35 tohoto návrhu. I když ustanovení odpovídající čl. 7 odst. 1 této směrnice bylo na tomto seznamu uvedeno, následně z něj bylo odstraněno. Kromě toho, i když unijní normotvůrce nakonec upustil od samotné zásady jednotného seznamu ve prospěch zákazu odchýlení se v každém jednotlivém případě, unijní normotvůrce toto řešení v případě čl. 7 odst. 1 písm. b) směrnice 86/653 nepoužil.
- 37 Jak uvedla generální advokátka v bodě 75 svého stanoviska, odstranění ustanovení odpovídajícího čl. 7 odst. 1 písm. b) směrnice 86/653 z výše uvedeného seznamu kogentních ustanovení obsažených v článku 35 návrhu směrnice uvedeného v předchozím bodě tohoto rozsudku, jakož i volba upřesnit v každém jednotlivém článku kogentní povahu, či nikoli ustanovení směrnice 86/653, potvrzují vzhledem k tomu, že v čl. 7 odst. 1 písm. b) této směrnice v tomto smyslu neexistuje výslovná zmínka, dispozitivní povahu tohoto ustanovení.
- 38 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba na položenou otázku odpovědět tak, že čl. 7 odst. 1 písm. b) směrnice 86/653 musí být vykládán v tom smyslu, že se lze smluvně odchýlit od nároku, který toto ustanovení přiznává nezávislému obchodnímu zástupci, pobírat provizi za obchod uzavřený během trvání smlouvy o obchodním zastoupení s třetí osobou, kterou tento obchodní zástupce dříve získal jako zákazníka pro obchody stejného druhu.

K nákladům řízení

- 39 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení vzhledem ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (třetí senát) rozhodl takto:

Článek 7 odst. 1 písm. b) směrnice Rady 86/653/EHS ze dne 18. prosince 1986 o koordinaci právní úpravy členských států týkající se nezávislých obchodních zástupců

musí být vykládán v tom smyslu, že

se lze smluvně odchýlit od nároku, který toto ustanovení přiznává nezávislému obchodnímu zástupci, pobírat provizi za obchod uzavřený během trvání smlouvy o obchodním zastoupení s třetí osobou, kterou tento obchodní zástupce dříve získal jako zákazníka pro obchody stejného druhu.

Podpisy.